

11 november 2020

Gebruik van de CoronaMelder door hulpverleners en andere beroepsgroepen

De commissie is verheugd dat de app zo kort na lancering al zo massaal is gedownload, en dat er nog steeds nieuwe gebruikers bij komen. Om nieuwe infecties met het virus te kunnen tegengaan is belangrijk zo snel mogelijk te achterhalen wie besmet is geraakt. De app levert daar een hele belangrijke bijdrage aan, vooral als die door zoveel mogelijk mensen wordt gebruikt. Dit is in principe ook zo voor hulpverleners die tijdens hun werk met geïnfecteerde patiënten in contact komen.

De commissie heeft geconstateerd dat in een aantal sectoren wordt nagedacht over het structureel uitzetten van de app tijdens het werk. In bepaalde situaties zou het beroep met zich meebrengen dat tijdens werktijden 1½ meter afstand houden niet goed mogelijk is (bijvoorbeeld in de zorg); dat telefoons weliswaar dicht bij elkaar komen (bijvoorbeeld in een kluis op scholen of een andere verzamelplek op een werkvloer) maar de mensen niet; of dat het onwenselijk is dat bijzondere beroepen een app (die contacten registreert of de mogelijkheid geeft aan kwade actoren om locaties te traceren) gebruiken.

Wij denken allereerst om medewerkers in de zorg: in ziekenhuizen voor personeel op acute zorg afdelingen of Corona-afdelingen, personeel in huisartspraktijken en het verpleeghuis, maar ook teststraatmedewerkers. Zij dragen vaak beschermende kleding (omdat zij binnen de 1½ meter afstand komen) maar komen wel veelvuldig en langdurig met geïnfecteerde patiënten in contact, en kunnen daardoor onnodige meldingen uit de app krijgen om thuis te blijven.

Maar het gaat ook om onderwijspersoneel, studenten en scholieren. In scholen kan het gebruik zijn om alle telefoons in een vaste opbergruimte te bewaren tijdens de les. Dit kan dan weer ten onrechte het beeld geven dat de personen zelf ook steeds te lang te dichtbij elkaar zijn geweest. Dit geldt overigens ook voor medewerkers in logistiek, distributiecentra of andere werkplekken waar het gebruik van de telefoon op de werkplek niet is toegestaan, en deze bijvoorbeeld in een garderobe of kluisje dicht bij elkaar worden bewaard tijdens het werk. Zorgen over onterechte meldingen komen ook uit de OV-sector. Tot slot zijn er bedenkingen gebleken tegen het gebruik van de app bij de landmacht, waarbij het onwenselijk lijkt dat hun bewegingen middels een app die contacten met anderen registreert bijhoudt, ook al wordt dat anoniem gedaan.

Deze lijst van beroepen waar signalen over zijn gekomen en/of beleid wordt ontwikkeld om de app uit te zetten of niet te gebruiken is niet uitputtend. Waar het om gaat is dat voor alle beroepen geldt dat (soms zelfs juist) ook zij de app zouden moeten (blijven) gebruiken vanwege de risico's die zij ondanks alle maatregelen lopen – ook tijdens hun pauzes of na werktijd – en de gevolgen van een uitbraak onder hen. Bovendien is van belang dat er duidelijkheid over het gebruik van de app is, en daarbij zoveel mogelijk eenduidig beleid, ook in contactberoepen. Daarbij moet natuurlijk rekening gehouden worden met de specifieke omstandigheden van de situatie.

Het nadeel van uitzetten van de app tijdens werktijden is namelijk, dat men vergeet deze weer aan te zetten tijdens pauzes en na werktijd. Dat is onwenselijk, vooral ook voor zorgmedewerkers die dan geen beschermende kleding (meer) dragen. Het is daarom goed als

meer uniform beleid omtrent het gebruik van de app – of liever gezegd het tijdelijk niet gebruiken ervan – gestimuleerd wordt.

De commissie legt hierbij graag een aantal aandachtspunten voor:

- * Om goed beleid op het tijdelijk niet gebruiken van de app in specifieke situaties te kunnen ontwikkelen, is allereerst van belang dat daarbij de wijze waarop de app werkt goed bekend is. Om de juiste beleidsontwikkeling te steunen is aandacht nodig voor bewustwording bij onder meer ziekenhuizen en zorgverlenerskoepels over hoe de app werkt – namelijk retrospectief (enkel de uitgewisselde codes in het tijdsframe vóór de positieve test leiden tot een notificatie) - en welke gevolgen deze heeft voor patiënten en (alle soorten) zorg- en hulpverleners. Voor de effectiviteit van de app is zoveel mogelijk gebruik en zoveel mogelijk uniformiteit in beleid omtrent aan en uitzetten essentieel.
- * Er zijn situaties waarin het gebruik negatieve effecten kan hebben, zoals hierboven omschreven. Hulpverleners zouden dan door het contact met besmette patiënten die nog niet als positief aangemeld zijn tijdens het werk, later (na aanmelding) teveel onterechte CM-meldingen kunnen krijgen. Werknemers kunnen bij het centraal bewaren van telefoons tijdens het werk onterecht meldingen krijgen. Dit is onwenselijk, omdat aan de melding een advies gekoppeld is om thuis te blijven.
- * Bij het ontwikkelen van beleid op het gebruik van de app door patiënten, zorg/hulpverleners, werknemers en militairen zal met de specifieke omstandigheden rekening gehouden moeten worden. Zoals of de patiënten hun telefoon bij zich hebben en hoeveel bescherming de hulpverlener gebruikt en/of het gaat om situaties waarin patiënten reeds hun waarschuwingen uit hebben gedaan via de CoronaMelder na hun positieve besmetting.
- * De commissie onderscheidt de volgende belangrijke uitgangspunten bij het formuleren van beleid hieromtrent:
  - Het belang van tegengaan van virusverspreiding en daarom het belang dat iedereen de app zoveel mogelijk blijft gebruiken;
  - Wanneer gebruik tot onwenselijke gevolgen leidt, kan beleid – op maat voor de specifieke werksituatie - worden ontwikkeld op het tijdelijk niet gebruiken ervan;
  - Groot risico van tijdelijk niet gebruiken van de app en het regelmatig aan- en uitzetten van de app is het vergeten de app weer aan te zetten, en dus vermindering van gebruik;
  - Het advies/beleid tot uitzetten van de app moet worden afgezet tegen alternatieven, zoals de telefoon niet meer in een kluis leggen, maar op een andere wijze gebruiken zodat geen onnodige meldingen daaruit kunnen voortvloeien.
  - Overwogen moet worden in de app functionaliteit in te bouwen om de app tijdelijk te deactiveren, of meldingen te deactiveren waarbij de app zelf waarschuwt deze op tijd weer aan te zetten, zodat mensen de telefoon niet uit hoeven te zetten, of wellicht dat de app na bepaalde tijd zelf weer geactiveerd wordt.
- * Als laatste merkt de commissie op dat de app nu na een positieve uitslag die in de app wordt doorgegeven alleen opnieuw gebruikt kan worden na de- en herinstallatie. Gelet op de berichten over mogelijke herbesmetting zou het functioneel blijven van de app wenselijk zijn. De app zou zich na een positief melding kunnen resetten en activeren, na bijvoorbeeld twee weken.